

Sygn. akt *XVII AmC 2150/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Bogdan Gierzyński</i>
Protokolant:	sekr.sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa *Stowarzyszenie (...) w P.*

przeciwko *(...) SP. Z O.O. w R.*

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone wzorca umowy z niedozwolone

orzeka:

1) Uznaje za niedozwolone i zakazuje *(...) SP. Z O.O. w R.* wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści: **"Uchylenie się przez Kupującego od obowiązku zapłaty ostatecznej ceny zakupu lub odbioru samochodu w wyznaczonym terminie, oznacza rezygnację Kupującego z zamówienia skutkującą przepadkiem kaucji na rzecz Sprzedawcy, z zastrzeżeniem postanowień pkt. 7, 8 i 9."**

2) zasądza od *(...) SP. Z O.O. w R.* na rzecz *Stowarzyszenie (...) w P.* kwotę 60 (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

3) nakazuje pobrać od *(...) SP. Z O.O. w R.* na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Warszawie kwoty 600 (sześćset złotych) tytułem opłaty stałej od pozwu, od której uiszczenia powód był zwolniony z mocy prawa,

4) zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt *(...) SP. Z O.O. w R..*

SSO Bogdan Gierzyński

sygn. akt *XVII AmC 2150/13*

UZASADNIENIE

Pozwem datowanym na dzień 15 grudnia 2012 roku powód – *Stowarzyszenie (...) w P.* - domagał się uznania za niedozwolone i zakazania wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia o treści:

"Uchylenie się przez Kupującego od obowiązku zapłaty ostatecznej ceny zakupu lub odbioru samochodu w wyznaczonym terminie, oznacza rezygnację Kupującego z zamówienia skutkującą przypadkiem kaucji na rzecz Sprzedawcy, z zastrzeżeniem postanowień pkt. 7, 8 i 9."

zawartego w punkcie 2 wzoru umowy stosowanego przez pozwanego – (...) sp. z o.o. z siedzibą w R. o nazwie „Warunki sprzedaży”.

Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

Powód wskazał, że pozwany wprowadził sporny wzorzec umowy do obrotu prawnego i stosuje ww. postanowienie w obrocie z konsumentami.

W ocenie powoda wskazane postanowienie wzorca umowy stanowi niedozwoloną klauzulę, gdyż jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów. Wypełnia tym hipotezę art. 385¹ § 1 kc, zgodnie z którym niedozwolonymi są postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, nieuzgodnione z nim indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

W odpowiedzi na pozew pozwany – (...) sp. z o.o. z siedzibą w R. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany wskazał, że do dnia 15 lutego 2013 r. działał jako przedstawiciel handlowy (...) - firmy (...) sp. j. i w imieniu oraz na rzecz tej firmy prowadził sprzedaż fabrycznie nowych samochodów osobowych marki (...). Na zamówieniu i w Warunkach sprzedaży ujawniany był pozwany jako autoryzowany przedstawiciel dealera: firmy (...) sp.j. Na fakturach sprzedaży widniała Spółka (...) sp.j. W związku z tym pozwany nie był sprzedającym do dnia 15 lutego 2013 r. i nie posiada w związku z tym legitymacji biernej w niniejszej sprawie. W związku z tym powództwo winno być oddalone.

Ponadto pozwany wskazał, że na stosowanym przez niego zamówieniu sprzedaży oraz fakturze sprzedaży VAT, którą otrzymywał klient, brak było jakiegokolwiek klauzuli, z której wynikałoby, że klient akceptuje „Warunki sprzedaży”. Jednocześnie pozwany wskazał, że „Warunki sprzedaży” otrzymywał klient wyłącznie w przypadku, gdy zamawiał samochód, który nie był wyprodukowany przez producenta. W związku z tym pozwany stwierdził, że (...) firma (...) sp.j. z siedzibą w W. lub pozwany, nie stosowali „Warunków sprzedaży” w zdecydowanej większości transakcji, w tym klauzuli zakwestionowanej przez powoda w sprawie. Warunki sprzedaży nie stanowiły umowy zawieranej z klientem i nie były dla klienta wiążące.

Pozwany zaznaczył ponadto, że obecnie nie stosuje „Warunków sprzedaży”. Obecnie pozwany posiada status autoryzowanego dealera marki (...).

Pozwany zaznaczył również, że nie dał powodowi jakichkolwiek powodów, aby ten bez żadnych wcześniejszych działań faktycznych lub prawnych, występował od razu przeciwko pozwanemu na drogę postępowania sądowego. W ocenie strony pozwanej, postępowanie powoda pozostaje w sprzeczności z troską o ochronę uzasadnionych interesów konsumentów. W tym stanie rzeczy postępowanie strony powodowej winno zostać rozpatrzone jako przykład nadużycia prawa podmiotowego (art. 5 Kodeksu cywilnego).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany – (...) sp. z o.o. z siedzibą w R. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży samochodów. W związku z prowadzoną działalnością w stosunkach z konsumentami wykorzystywał on w dacie wniesienia pozwu wzorzec zatytułowany „Warunki sprzedaży”, który w punkcie 2 zawierał klauzulę o treści: ***"Uchylenie się przez Kupującego od obowiązku zapłaty ostatecznej ceny zakupu lub odbioru samochodu w wyznaczonym terminie, oznacza rezygnację Kupującego z zamówienia skutkującą przypadkiem kaucji na rzecz Sprzedawcy, z zastrzeżeniem postanowień pkt. 7, 8 i 9."***

Sąd uznał powyższą okoliczność za bezsporną. W odpowiedzi na pozew pozwany wskazał: „Warunki sprzedaży otrzymywał klient wyłącznie w przypadkach, gdy zamawiał samochód, który nie był wyprodukowany przez producenta. Zdecydowana większość transakcji sprzedaży obejmowała samochody znajdujące się w salonie przedstawiciela handlowego tj. pozwanego i nie było potrzeby stosować Warunki sprzedaży. (...) W oparciu o powyższe należy stwierdzić, że (...) firma (...) sp. j. z siedzibą w W. lub pozwany, nie stosowali Warunków sprzedaży w zdecydowanej większości transakcji, w tym klauzuli zakwestionowanej przez powoda w niniejszej sprawie.”

Dowód: odpowiedź na pozew k. 15 akt sprawy.

Jak z powyższego wynika pozwany nie kwestionuje faktu, że wykorzystywał w swojej praktyce gospodarczej załączony do pozwu wzorzec, w tym zakwestionowaną pozwem klauzulę. Kwestionuje on jedynie zakres wykorzystania zakwestionowanej klauzuli.

W związku z powyższym stan faktyczny w sprawie został ustalony jak powyżej.

Sąd nie uwzględnił dowodów wyszczególnionych na stronie nr 3 i 4 odpowiedzi na pozew (odpowiednio k. 14 i 15 akt sprawy) z uwagi na fakt, że nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Odnosiły się one do okoliczności związanych z formą prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej (legitymacji biernej pozwanego) oraz przeprowadzanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kontroli.

W zakresie dowodów dotyczących legitymacji biernej pozwanego wskazać należy, iż dla oceny tej legitymacji nie ma znaczenia forma prawna prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, ani łączące go z innymi przedsiębiorcami stosunki prawne. Istotne jest ustalenie, że pozwany będąc przedsiębiorcą wykorzystywał w stosunkach umownych z konsumentami postanowienia na których treść konsumenci nie mieli wpływu, co w niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości.

Podobnie fakt przeprowadzenia przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kontroli konkretnych wzorców nie jest wiążący dla Sądu, zaś wyniki takiej kontroli są pozbawione znaczenia prawnego w niniejszej sprawie.

Ponadto Sąd nie uwzględnił dowodów przedstawionych na stronie nr 5 odpowiedzi na pozew (k. 16 akt sprawy). Dotyczyły one niestosowania przez pozwanego zakwestionowanej klauzuli. Pozwany nie wskazał przy tym, że dowody te zmierzają do wykazania, że postanowienie objęte pozwem nie było stosowane przez pozwanego w okresie wynikającym z art. 479⁵³ k.p.c. W związku z tym uwzględniając fakt, że zaprzestanie stosowania niedozwolonego postanowienia nie stanowi przesłanki wykluczającej możliwość żądania uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone, należy stwierdzić, że ww. dowody dotyczyły okoliczności nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc niedozwolonymi są postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, niezgodnione z nim indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Po analizie zakwestionowany zapisu **"Uchylenie się przez Kupującego od obowiązku zapłaty ostatecznej ceny zakupu lub odbioru samochodu w wyznaczonym terminie, oznacza rezygnację Kupującego z zamówienia skutkującą przepadkiem kaucji na rzecz Sprzedawcy, z zastrzeżeniem postanowień pkt. 7, 8 i 9."** Sąd doszedł do wniosku, iż w sposób niedozwolony kształtuje on prawa i obowiązki konsumenta.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że powyższe postanowienie sprzeczne jest z dobrymi obyczajami. Na jego podstawie pozwany w sposób wiążący dla konsumenta określił skutki zdarzenie określonego jako „uchylene się przez Kupującego od obowiązku zapłaty ceny zakupu lub odbioru samochodu”. Zastrzegł on, że zdarzenie to będzie

kwalifikowane jako rezygnacja konsumenta z zamówienia. Skutek taki został określony w oderwaniu od rzeczywistej woli konsumenta i oświadczenia którejkolwiek ze stron. Sytuację taką uznać należy za niedopuszczalną. Podkreślenia wymaga, iż rozwiązanie łączącego strony stosunku umownego, do czego w istocie prowadzi zakwestionowana klauzula, jest zdarzeniem, które co do zasady nie jest objęte zakresem samodzielnej decyzyjności jednej ze stron. W związku z tym powinno ono być objęte konsensusem stron, bądź wynikać z wyraźnych regulacji ustawowych. W rozpoznawanej sprawie ww. przypadki nie występują. Na podstawie kwestionowanej klauzuli pozwany w sposób jednostronny i odgórny określił skutki określonego zdarzenia, wykluczając w tym względzie możliwość złożenia przez konsumenta stosownego oświadczenia materialnoprawnego. Jednocześnie podkreślić należy, iż zakwestionowana klauzula prowadzi do przyznania pozwanemu jednostronnemu uprawnienia do interpretowania zdarzeń prawnych i nadawania tym zdarzeniom odpowiedniego znaczenia materialnoprawnego, wykluczając w tym względzie swobodę kontraktową konsumenta.

Mając powyższe na względzie Sąd stwierdził, iż zakwestionowana klauzula sprzeczna jest z dobrymi obyczajami.

W przekonaniu Sądu klauzula będąca przedmiotem niniejszej sprawy w sposób rażąco narusza również interesy konsumentów. Zastrzega ona bowiem przepadek wpłaconej przez konsumenta kaucji uzależniając ten przepadek od zdarzenia przyszłego, któremu pozwany nadał stosowne skutki prawne. Zastosowanie tej klauzuli w istocie prowadziło do uzyskania przez powoda świadczenia, które nie znajdowało oparcia w łączącym strony stosunku prawnym, naruszając w sposób rażąco interes ekonomiczny konsumentów.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutu pozwanego, iż nie posiada on w niniejszej sprawie legitymacji biernej. Jak już wyżej zaznaczono, nie może budzić wątpliwości, iż pozwany stosował zakwestionowane postanowienie w stosunkach z konsumentami, będąc przy tym stroną stosunków umownych, których częścią był wzorzec o nazwie „Warunki sprzedaży”. Nie może również budzić wątpliwości, że to pozwany inkorporował zakwestionowane postanowienie do stosunków umownych zawieranych z konsumentami. W związku z tym brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwany nie posiada legitymacji biernej w niniejszej sprawie. Zaznaczyć przy tym należy, że dla oceny tej legitymacji nie ma znaczenia forma prawna prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej, ani łączące go z innymi przedsiębiorcami stosunki prawne. Istotne jest ustalenie, że pozwany będąc przedsiębiorcą wykorzystywał w stosunkach umownych z konsumentami postanowienia na których treść konsumenci nie mieli wpływu, co w niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości.

Sąd nie uwzględnił ponadto zarzutu pozwanego, iż wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie stanowi przejaw nadużycia prawa podmiotowego przez powoda. Wskazać bowiem należy, iż powód skorzystał z uprawnienia wynikającego ustawy. Realizując swoje cele statutowe powód zmierza do wpisania niedozwolonych postanowień do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zamieszczenie postanowienia w rejestrze wywołuje skutki prawne nie tylko w konkretnej sprawie i w stosunku do stron postępowania, ale ma również na celu szerszą ochronę konsumentów, jako słabszych uczestników obrotu prawnego. Cel ten może zostać zrealizowany jedynie w drodze powództwa o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Uwzględniając powyższe stwierdzić należy, iż dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy nie ma znaczenia okoliczność, czy pozwany przed wytoczeniem powództwa był wzywany przez powoda do zaprzestania wykorzystywania w stosunkach z konsumentami postanowień uznanych za niedozwolone. W związku z tym brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutu, iż wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie, bez wcześniejszego wezwania do zaprzestania stosowania postanowienia objętego pozwem stanowi nadużycie prawa podmiotowego.

Z wyżej wymienionych względów Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że zakwestionowane postanowienie wzorca umownego stosowanego przez pozwanego w obrocie z konsumentami stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

O wysokości wpisu od pozwu i obciążeniu nim pozwanego na rzecz Skarbu Państwa orzeczono na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 i art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

O kosztach postępowania orzeczono stosowanie do wyniku sporu na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powoda koszty zastępstwa procesowego w minimalnej stawce wynagrodzenia radcy prawnego określonej według § 14 ust. 3 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ k.p.c.

SSO Bogdan Gierzyński